

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Факультет (інститут) психології та соціології

Кафедра загальної і соціальної психології та соціології

ПРОГРАМА

нормативної навчальної дисципліни

Психологія загальна

Підготовки бакалавра

Спеціальності 012 Дошкільна освіта,

Освітньо-професійної програми Дошкільна освіта

*Силабус навчальної дисципліни
для денної та заочної форми навчання*

Луцьк – 2020

Силабус навчальної дисципліни «Психологія загальна» підготовки бакалавра, галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальності 012 Дошкільна освіта, за освітньої програмою Дошкільна освіта

Розробник: Федотова Тетяна Володимирівна, кандидат психологічних наук, доцент

Силабус навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри загальної і соціальної психології та соціології

Протокол № 1 від 15 вересня 2020 р.

Завідувач кафедри:

Лазорко О.В.

I. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна/заочна форма навчання	Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка, Спеціальність 012 Дошкільна освіта, Освітньо-професійна програма Дошкільна освіта Освітній рівень бакалавр	Нормативна
Кількість годин/кредитів 120/_4_		Рік навчання _1__
		Семестр _1-ий_
ІНДЗ: €		Лекції _32/6 год.
		Практичні (семінарські) 30/6 год.
		Лабораторні _ год.
		Індивідуальні _-_ год.
Мова навчання		Самостійна робота _50/66 год.
	Консультації _8/42 год.	
	Форма контролю: іспит	
	українська	

II. Інформація про викладача

ППП Федотова Тетяна Володимирівна

Науковий ступінь кандидат психологічних наук

Вчене звання доцент

Посада доцент кафедри загальної і соціальної психології та соціології

Контактна інформація: мобільний телефон +380507575521; електронна адреса Fedotova.Tetiana@eenu.edu.ua

Дні занять <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

Консультації з навчальної дисципліни проводяться протягом семестру щовівторка з 15.00 до 16.00 в кабінеті № 111. В разі додаткової потреби здобувача в консультації час погоджується з викладачем.

III. Опис дисципліни

1. Анотація курсу.

Дисципліна «Психологія загальна» спрямована на оволодіння студентами спеціальності «Дошкільна освіта» базових психологічних знань, без яких не можливе подальша їх успішна самореалізація в професійній діяльності. Предметом її вивчення є закономірності розвитку та функціонування психіки людини.

В результаті вивчення дисципліни студенти отримують комплекс теоретичних знань у галузі загальної психології, що сприятиме підвищенню рівня їх психологічної культури загалом та успішному засвоєнню наступних фахових дисциплінам.

Викладання навчальної дисципліни передбачає читання лекцій та практичних занять. Окрім аудиторних занять, передбачається значний об'єм самостійної роботи з метою вивчення теоретичних та практичних питань студентами, яка також оцінюється та представлена у вигляді ІНДЗ.

Форма організації контролю: іспит.

2. Пререквізити.

Вивчення дисципліни базується на дисциплінах загального та професійного циклів підготовки: «Педагогіка»; «Дошкільна педагогіка»; «Вступ до спеціальності».

3. Мета і завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є формування у студентів системи наукових психологічних знань з питань закономірностей розвитку та функціонування психіки людини.

Основне завдання навчальної дисципліни – сприяти засвоєнню психологічних знань студентами спеціальності «дошкільна освіта» задля їх подальшої успішної реалізації в професійній діяльності.

Після вивчення навчальної дисципліни студенти повинні знати:

- основні поняття та категорії загальної психології;
- особливості розвитку психіки в філогенезі;
- особливості та закономірності протікання психічних процесів і психічних станів та формування психічних властивостей особистості;
- специфіку вияву біологічного та соціальності в людині.

уміння:

- аналізувати базові категорії загальної психології;
- визначати закономірності та особливості психічних процесів і психічних станів особистості та її психічних властивостей;
- застосовувати отримані знання щодо закономірностей психічних процесів, психічних станів та психічних властивостей особистості в практичній професійній діяльності.

4. Результати навчання (Компетентності)

Загальні компетентності:

ЗК3. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК5. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК8. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК9 Здатність працювати в команді.

Спеціальні компетентності:

СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології.

СК2. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ.

СК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.

СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.

СК12. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

5. Структура навчальної дисципліни

Структура навчальної дисципліни представлена у вигляді таблиць 2-3 (денної та заочної форм навчання відповідно).

Таблиця 2

ДФН

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практичні	Лабораторні	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/ Бали*
Змістовий модуль 1. Загальні питання психології. Особистість в психології. Пізнавальні процеси							
Тема 1. Психологія як система знань про людину	9	2	2	-	4	1	ДС/2
Тема 2. Розвиток психіки тварини та людини	11	4	2	-	4	1	ДС/2
Тема 3. Поняття про особистість в психології	9	2	2	-	4	1	ДС/2
Тема 4. Відчуття як елементарний психічний процес	9	2	2	-	4	1	РМГ/2
Тема 5. Сприймання людини	8	2	2	-	4	-	ДС/2
Тема 6. Пам'ять людини	10	4	2	-	4	-	ДС/2
Тема 7. Мислення та мова людини	8	2	2	-	4	-	ДС/2
Тема 8. Уява людини	8	2	2	-	4	-	ДС/2
Тема 9. Увага людини	8	2	2	-	4	-	ДС/2
Тема 10. Фізичний та когнітивний розвиток в ранньому дитинстві	6	-	2	-	4	-	ДС/2
Разом за модулем 1	86	22	20	-	40	4	20
Змістовий модуль 2. Емоційно-вольова сфера особистості. Активність і особистість							
Тема 11. Емоційно-почуттєва сфера особистості	7	4	2	-	2	1	РК/2
Тема 12. Задатки та здібності людини	7	2	2	-	2	1	ДС/2
Тема 13. Темперамент людини	7	2	2	-	2	1	РК/2
Тема 14. Характер особистості	7	2	2	-	2	1	РМГ/2
Тема 15. Психосоціальний розвиток дошкільників	6	-	2	-	2	-	ДС/2
Разом за модулем 2	34	10	10	-	10	4	10
Види підсумкових робіт							Бал
Виконання ІНДЗ в повному обсязі							10
Модульна контрольна робота (МКР1+МКР2)							30+30=60
Всього годин/ Балів	120	32	30	-	50	8	100

ЗФН

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практичні	Лабораторні	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/ Бали*
Змістовий модуль 1. Загальні питання психології. Особистість в психології. Пізнавальні процеси							
Тема 1. Психологія як система знань про людину	10	2	-	-	6	2	-
Тема 2. Розвиток психіки тварини та людини	10	2	-	-	6	2	-
Тема 3. Поняття про особистість в психології	8	-	-	-	6	2	-
Тема 4. Відчуття як елементарний психічний процес	6	-	-	-	4	2	-
Тема 5. Сприймання людини	8	-	-	-	4	4	-
Тема 6. Пам'ять людини	8	-	-	-	4	4	-
Тема 7. Мислення та мова людини	10	-	2	-	4	4	ДС/2
Тема 8. Уява людини	8	-	-	-	4	4	-
Тема 9. Увага людини	8	-	-	-	4	4	-
Тема 10. Фізичний та когнітивний розвиток в ранньому дитинстві	8	-	-	-	4	4	-
Разом за модулем 1	84	4	2	-	46	32	2*5=10
Змістовий модуль 2. Емоційно-вольова сфера особистості. Активність і особистість							
Тема 11. Емоційно-почуттєва сфера особистості	8	-	2	-	4	2	РК/2
Тема 12. Задатки та здібності людини	8	2	-	-	4	2	-
Тема 13. Темперамент людини	6	-	-	-	4	2	-
Тема 14. Характер особистості	6	-	-	-	4	2	-
Тема 15. Психосоціальний розвиток дошкільників	8	-	2	-	4	2	ДС/2
Разом за модулем 2	36	2	4	-	20	10	4*5=20
Види підсумкових робіт							Бал
Виконання ІНДЗ в повному обсязі							10
Модульна контрольна робота (МКР1+МКР2)							30+30=60
Всього годин/ Балів	120	6	6	-	66	42	100

Форма контролю* (бали подано лише для практичних занять): ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв'язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота студента, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

6. Завдання для самостійного опрацювання:

Завдання самостійного опрацювання передбачають виконання студентами ІНДЗ (10 балів):

Завдання 1. Складання та ведення протягом вивчення курсу термінологічного словника. У словник заносяться поняття, визначення та терміни з тем, що вивчаються. По завершенню аудиторних занять із курсу буде визначений час для складання ІНДЗ. На цьому занятті студентам слід в усній формі (без допомоги конспекту) продемонструвати знання базових понять і категорій «Загальної психології». Максимальна кількість балів за виконання завдання – 4 бали.

Завдання 2. Підготувати повідомлення (оформлюються у вигляді реферату – не більше 10 сторінок) за запропонованими темами самостійної роботи: Максимальна кількість балів за виконання завдання – 6 балів.

Теми:

1. Психіка як предмет вивчення психологічної науки.
2. Психологія вищої нервової діяльності.
3. Порівняльна психологія як галузь психології.
4. Характеристика психічної діяльності тварин.
5. Розвиток психічної діяльності тварин.
6. Еволюція психіки тварин.
7. Прояви психіки у поведінці та діяльності людини.
8. Розлади в психіці та їх зовнішні вияви.
9. Виникнення та розвиток людської свідомості.
10. Психоаналіз.
11. Гуманістична психологія.
12. Гештальтпсихологія.
13. Біхевіоральний напрям у психології.
14. Структурна психологія.
15. Психологія настанов.
16. Трансперсональна психологія.
17. Культурно-історична теорія Л.С. Виготського як шлях подолання кризи психології початку ХХ століття.
18. Концепція Піаже: стадії розвитку інтелекту.
19. Психологічні школи та центри в Україні.
20. Жіночі теорії особистості.
21. Факторні теорії особистості.
22. Особистість у психології Сходу.
23. Поняття «Я-концепції» особистості.
24. Теорії мислення.
25. Теорії інтелекту.
26. Теорії емоцій.
27. Динамічна теорія особистості Курта Левіна. Поняття «психологічне поле» і «життєвий простір». Валентність і психологічне поле. «Польова» поведінка.
28. Сучасні напрями в дослідженнях мотивації поведінки людини.
29. Когнітивні теорії мотивації. Поняття і теорія когнітивного дисонансу Л. Фестінгера. Локус контролю Ю. Роттера.
30. Теорія мотивації досягнення успіху в різноманітних видах діяльності (Д. Мак-Клелланд, Д. Аткинсон, Х. Хекхаузен).

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо студента

Вимоги викладача:

- обов'язкове відвідування навчальних занять;
- активність студента під час практичних занять;
- своєчасне виконання лабораторних робіт та завдань самостійної роботи;
- виконання модульних контрольних завдань;
- відпрацювання занять, що були пропущені або не підготовлені (незадовільні оцінки) на консультаціях.

Не допустимо:

- пропуск занять без поважних причин;
- запізнення на заняття;
- користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття (за винятком дозволу викладача при необхідності виконання певних завдань, передбачених навчальною дисципліною);
- порушення дисципліни;
- списування та плагіат.

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті й оцінюється в діапазоні від 0 до 2 балів. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки студентів із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на практичних заняттях та набутих навичок під час виконання завдань. Критерії поточного оцінювання знань здобувачів залежать від: повноти розкриття питання, цілісності, системності, вміння формулювати висновки тощо. Якщо студент не виступав на практичному занятті/не виконував заплановані письмові роботи чи не підготувався до нього його активність оцінюється в 0 балів.

V. Підсумковий контроль

На іспит виносяться основні питання, що потребують творчої відповіді та уміння синтезувати отримані знання і застосовувати їх під час розв'язання практичних задач. Форма проведення іспиту – усний екзамен.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ЕКЗАМЕН

1. Предмет загальної психології.
2. Принципи наукового дослідження в психології.
3. Психіка, її функції та механізми. Психічні явища, їх класифікація.
4. Етапи історичного поступу психології: міфологічний, філософський, науковий.
5. Місце психології в системі наук. Зв'язок з іншими науками.
6. Диференціація психології на окремі наукові галузі.
7. Основні напрями психології ХХ століття.
8. Зародження та розвиток психіки. Поняття чутливості, як найпростішої форми психіки.
9. Стадії розвитку психіки та їх характеристика.
10. Розвиток психіки в тваринному світі. Основні види поведінки тварин: інстинкти, навички, інтелектуальні форми поведінки.
11. Розвиток психіки на рівні людини.
12. Відмінність психіки людини від психіки тварин. Свідомість, її суспільно-історичний характер.
13. Людина, як індивід.

14. Поняття про особистість та індивідуальність.
15. Біологічне і соціальне в структурі особистості.
16. Форми психічного: свідоме, несвідоме.
17. Самосвідомість особистості. „Я-образ” та „Я-концепція” особистості.
18. Поняття про відчуття. Фізіологічна основа відчуттів.
19. Класифікація і види відчуттів.
20. Загальні властивості відчуттів: якість, інтенсивність, тривалість, просторова локалізація.
21. Головні закономірності відчуттів: пороги чутливості, адаптація, сенсibilізація, синестезія.
22. Визначення сприймання.
23. Загальні особливості сприймання: предметність, цілісність та структурність, константність, апперцепція, осмисленість та узагальненість, вибірковість.
24. Ілюзії сприймання.
25. Роль минулого досвіду у сприйманні, апперцепція.
26. Класифікація та види сприймання.
27. Поняття про пам'ять. Значення пам'яті в життєдіяльності людини.
28. Процеси пам'яті: запам'ятовування, збереження, відтворення, забування. Явище ремінісценції.
29. Основні критерії класифікації пам'яті. Види пам'яті.
30. Поняття про мислення. Зв'язок мислення і мовлення.
31. Операції мислення: аналіз, синтез, порівняння, узагальнення, конкретизація, абстрагування.
32. Види мислення та їх характеристика. Інтелект.
33. Поняття про мову та мовлення. Види і форми мови.
34. Функції мови. Основні елементи мови: фонація, голос, дикція.
35. Поняття про уяву. Значення уяви в житті та діяльності.
36. Фізіологічні основи уяви.
37. Види уяви: мимовільна і довільна, репродуктивна і творча, активна і пасивна. Мрія як особливий вид уяви.
38. Процеси уяви: аглютинація, гіперболізація, підкреслення, схематизація, типізація.
39. Поняття про увагу. Фізіологічні основи уваги.
40. Види уваги (мимовільна, довільна, після довільна), їх характеристика.
41. Основні властивості уваги: концентрація (зосередженість), стійкість, переключення, розподіл, обсяг.
42. Поняття про емоції та почуття. Фізіологічні основи почуттів і емоцій. Зовнішнє вираження емоцій.
43. Види емоцій: позитивні, негативні, стеничні і астенічні; власне емоції, афекти, пристрасті, настрої, стрес, фрустрації.
44. Вищі почуття: моральні, інтелектуальні, естетичні.
45. Поняття про здібності. Природні передумови розвитку здібностей.
46. Ранній прояв здібностей у дітей.
47. Здібності і діяльність. Здібності і особистість.
48. Різновиди здібностей. Структура здібностей. Рівні розвитку здібностей: обдарованість, талант, геніальність.
49. Поняття про темперамент.
50. Типи вищої нервової діяльності та темперамент.
51. Проблема класифікації типів темпераменту. Психологічна характеристика типів темпераменту.

52. Поняття про характер. Типове та індивідуальне в характері.
53. Риси характеру, які виражають відношення до суспільства, колективу, інших людей, відношення до праці, до самого себе. Вольові риси характеру.
54. Формування характеру.

VI. Шкала оцінювання

Поточне оцінювання (40 балів):

1. Виступ на кожному практичному занятті оцінюється від 0 до 2 балів (15 практичних занять по 2 бали кожне = 30 балів).
2. За виконане ІНДЗ максимально 10 балів (4 бали за словник + 6 балів за повідомлення).

Модульний контроль:

Модульна контрольна робота є складовою поточного контролю і здійснюється через проведення аудиторної письмової роботи під час проведення останнього практичного заняття в межах окремого змістового модуля. Кожен варіант модульної контрольної роботи складається з двох питань. Результати модульної контрольної роботи студентів оцінюються в діапазоні від 0 до 30 балів.

Отже, МКР 1 (30 балів) + МКР 2 (30 балів) = 60 балів.

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 - 81	Добре
67 -74	Задовільно
60 - 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Література (основна):

1. Варій М. Й. Загальна психологія: підручник / М. Й. Варій. – 3-є вид., виправл. та доповн. – К. : Центр учб. л-ри, 2009. – 1008 с.
2. Загальна психологія : підруч. для студ. ВНЗ / [С. Д. Максименко, В. О. Зайчук та ін.] ; за заг. ред. С. Д. Максименка. – 2-е вид., переробл. і доповн. – Вінниця : Нова кн., 2004. – 704 с.
3. Крайг Г. Психология развития. – СПб. : Питер, 2002. – 992 с. [Серия «Мастера психологии»]
4. М'ясоїд П. А. Загальна психологія : навч. посіб. / П. А. М'ясоїд. – 2-ге вид., доповн. – К. : Вища шк., 2001. – 487 с.
5. Психологія : Підручник для студентів ВНЗ / За ред. Ю. Л. Трофімова. – Вид. 6. – К. : Либідь, 2008. – 560 с.
6. Скрипченко О. В. Загальна психологія: підручник / О. В. Скрипченко., Л. В. Долинська, З.В. Огороднійчук. – К. : Либідь, 2005. – 464 с.

Література (додаткова):

1. Губко О. Т. Основи зоопсихології : навч. посіб. / О. Т. Губко. – К. : Світогляд, 2006. – 190 с.

2. Ильин Е. П. Мотивация и мотивы / Е. П. Ильин- СПб. : Питер, 2000. - 512 с. - (Серия «Мастера психологии»).
3. Ильин Е. П. Психология воли / Е. П. Ильин - СПб. : Питер, 2000. - 288 с. - (Серия «Мастера психологии»).
4. Ильин Е. П. Эмоции и чувства / Е. П. Ильин - СПб. : Питер, 2002. - 752 с. - (Серия «Мастера психологии»).
5. Ильин П. М. Психология воли / П. М. Ильин. — СПб. : Кондор, 2000. - 78 с.
6. Кириленко Т. С. Психологія: емоційна сфера особистості: навч. посіб-ник / Кириленко Т. С. - К. : Либідь, 2007. - 256 с.
7. Когнитивная психология : Учебник для вузов / Под ред. В. Н. Дружинина, Д. В. Ушакова. - М.: ПЕР СЭ, 2002. - 480 с.
8. Первин Л. Психология личности: Теории и исследования / Л. Первин, О. Джон-М. : Аспект Пресс, 2000. - 607 с.
9. Пиаже Ж. Избранные психологические труды / Ж. Пиаже. - М., 1994. - 580 с.
10. Холодная М. А. Психология интеллекта: парадоксы исследования / Холодная М. А. - М. : Томск, Барс, 1997. - 392 с.
11. Шульц Д.П., Шульц С.Э. История современной психологии / Д.П. Шульц, С.Э. Шульц - СПб.: Евразия, 1998. - 526 с.